

Zpráva pro synod faráře pro menšiny

za období 1. 1. 2024 – 28. 2. 2026

1. Úvod

Služba faráře pro menšiny v Českobratrské církvi evangelické se zaměřuje na pastorační, dialog a podporu lidí a skupin, které se nacházejí na okraji či za okrajem společnosti i církve. Tato práce zahrnuje přímou pastorační péči, organizaci aktivit, spolupráci s institucemi a menšinovými komunitami, přednáškovou a publikační činnost i podporu dialogu uvnitř církve.

Vedle konkrétní práce s menšinami je důležitou součástí této služby také komunikace v rámci církve – kázání a přednášky ve sborech, účast na diskusích, publikační činnost v církevních časopisech i jinde a osobní rozhovory. Podle mé zkušenosti je každý duchovní v nějakém aspektu farářkou či farářem pro menšiny a v takřka každém sboru se koná nějaká aktivita ve prospěch potřebných.

Služba se odehrává v kontextu společenských i mezinárodních napětí – války na Ukrajině a na Blízkém východě, polarizace veřejné debaty i kulturních konfliktů, promítajících se i do života církví. I současnou situaci v České republice vidím jako relativně stabilní, umožňující rozvíjet dialog a spolupráci.

2. Celocírkevní a společné aktivity

Mezinárodní dny proti rasismu se v posledních letech postupně rozvíjejí především v církevním prostředí. Do aktivit se kromě Českobratrské církve evangelické zapojují také další církve a organizace. Na různých místech se konají bohoslužby, přednášky, kulturní akce nebo komunitní setkání.

Důležitou součástí práce je také **mezináboženský dialog**. Pravidelně se účastním setkání a projektů, které propojují křesťany, Židy, muslimy a další náboženské či nenáboženské skupiny. Patří mezi ně například setkání v rámci Týdne mezináboženské harmonie, projekt „Pod jednou střechou“ nebo konference Ministerstva zahraničních věcí zaměřená na mezináboženský dialog. Sám také různé akce pořádám.

Na místní úrovni se prostorem spolupráce stal **Klub průkopníků na Zbraslavi**, kde se postupně rozvinuly komunitní aktivity zahrnující potravinovou pomoc, bohoslužby, biblické hodiny a setkávání lidí z různých prostředí a národností. Alespoň jedenkrát měsíčně se našich aktivit účastní asi 150 – 200 osob.

3. Práce s jednotlivými menšinami

Ukrajinská menšina

Ukrajinci dnes tvoří největší národnostní menšinu v České republice. Pomoc s integrací našich ukrajinských bližních považuji za jeden ze současných nejvýznamnějších úkolů pro církev i společnost. Tříkrát ročně spolupořádám Modlitbu za Ukrajinu (dvakrát v Praze a jedenkrát v Litomyšli), často mám v ruštině pobožnosti a modlitby při aktivitách potravinové banky. Na Zbraslavi i jinde se snažím pomáhat rozvíjet přátelství mezi pravoslavnými věřícími a zbývající ekumenou.

Romská menšina

Jako předseda pracovní skupiny pro Romy při Ekumenické radě církví jsem se podílel na projektu „**Romové jsou v církvi vítáni**“, který má povzbudit sbory k otevřenosti a praktickému přijetí romských věřících. Součástí práce byly také publikace a materiály v češtině a v romštině. Kromě toho jsem s mnoha Romkami a Romy v přátelských vztazích, konám romské pohřby i křty, spolupořádám bohoslužby v Praze v Žižkově.

LGBT lidé

Činnost komise pro rozhovor s LGBT lidmi byla žel již ukončena. Rozhovory jsou však stále potřeba. Účastním se některých aktivit sdružení homosexuálních křesťanů Logos, ale i různých osobních rozhovorů apod. Loni jsem liturgicky uzavřel partnerství dvou žen. Vrcholem aktivit Logosu jsou každoročně bohoslužby v rámci Prague Pride – na začátek týdenního festivalu, na Letenské pláni a na rozloučenou. Všechny tyto bohoslužby jsem inicioval a nyní již fungují většinou na mě nezávisle, vděčně se však účastním jako posluchač. Součástí této práce je také rozhovor uvnitř církve mezi lidmi s různými názory na tuto otázku. V poslední době vedu rozhovory především o otázce trans-lidí a snažím se, aby byly vedeny v přátelském a uctivém duchu.

Židovská menšina

V průběhu posledních dvou let došlo k výraznému zhoršení atmosféry mezi Židy a většinovou společností celosvětově, ale také v České republice. Dlouhodobě se snažím rozvíjet židovsko-křesťanský dialog. Během studijního pobytu v Heidelbergu jsem navštěvoval tamní *Hochschule für Jüdische Studien* a hovořil s tamními studenty, učiteli i rabínem.

Na podporu dialogu pořádám a spolupořádám různé aktivity: návštěvy křesťanů v synagoze, výuku moderní hebrejštiny, společné či paralelní bohoslužby, studijní program *Studium in Israel*.

Muslimové a další náboženské menšiny

V rámci mezináboženského dialogu se věnuji také vztahům s muslimskými komunitami. Společné akce zahrnují například setkávání během ramadánu a diskusní programy. Dalším tématem je snaha o zřízení muslimského, případně mezináboženského hřbitova v České republice. Přes dlouhodobou snahu se zatím nepodařilo dosáhnout výsledku.

Další skupiny

Nově vznikla neformální pracovní skupina, přemýšlející nad možností církevní pomoci lidem s psychickými problémy, případně zbaveným svéprávnosti. Na podzim chystáme seminář o tom, jak může církev vytvářet bezpečné prostředí pro lidi s duševními obtížemi.

4. Výuka, přednášky a publikační činnost

Součástí služby je také vzdělávací a publikační činnost. Pravidelně přednáším ve sborech církve a na různých konferencích. Na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy vedu seminář **Pastorace menšin**, který je spojen s návštěvami různých náboženských komunit a následnými diskusemi.

Publikačně jsem přispíval do různých časopisů a sborníků a podílel se na několika knihách a projektech, mimo jiné na vydání korespondence Jana Hllera a na modlitební knize věnované vztahu člověka a stvoření. Každoročně připravuji také **Mezináboženský kalendář**.

5. Spolupráce s dalšími institucemi

V roce 2025 jsem byl jmenován členem **Rady vlády pro národnostní menšiny** jako zástupce odborné veřejnosti. Tato práce zahrnuje účast na jednáních a diskusích o postavení menšin v České republice.

Jsem členem předsednictva Českého Helsinského výboru, kde se kromě jiných aktivit věnujeme dalším marginalizovaným skupinám (např. otázce dětí vězněných rodičů i samotných vězňů).

6. Pastorační a duchovenská služba

Vedle těchto aktivit zůstává důležitou součástí mé práce běžná duchovenská služba – kázání na Zbraslavi i ve sborech v celé církvi, přípravy ke křtům a svatbám, pohřby, osobní rozhovory a doprovázení lidí v různých životních situacích. Bohoslužby a pobožnosti vedu v češtině, ruštině (pro Ukrajince) a němčině. Velká část lidí, s nimiž se takto dostávám do kontaktu, není členem ČCE, ale někteří si k ní hledají vztah.

7. Závěr

Službu faráře pro menšiny vnímám jako službu na rozhraní církve a společnosti. To s sebou nese radostná setkání a někdy i rizika. Domnívám se, že právě v těchto interakcích lze naplňovat evangelium konkrétním obsahem a z církve dělat místo naděje.

Tato zpráva je svým rozsahem příliš stručná. Konkrétní informace a obsáhlejší zprávy lze najít na www.protirasismu.e-cirkev.cz

Za podporu své služby děkuji vedení církve, spolupracovníkům ve sborech, přátelům z menšinových komunit i mnoha dalším lidem doma i v zahraničí.

V Praze, v březnu 2026

Mikuláš Vymětal